

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v Lendavi hš. 67. — Uprava v Črensovcih, Slovenska Krajina.

Letna naročnina v državi 80 Din, Evropi 72 Din, z Mar. Listom letno 100 Din, v državah prek morja 3 dolare na leto. Novine i. M. List s kalendarom. Na skupni naslov pri širitelju v državi je letna naročnina 24 Din. Plačati se mora naprej. Št. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. Cena oglasov: Cela stran 800 Din, pol strani 400 din. i. tak niže. Poslano med tekstem vsaka reč 2 Din, mali oglasi do 10 reči 5 Din, više vsaka reč 1-50 Din.

„Ljubezen bedi in tudi v spanju ne spi.“

Trud je ne utruji, stiska je ne stisne, strah je ne ustraši, ampak kakor živ plamen in goreča baklja kvišku [plameni] in vse prešinja —

Kdor sam ljubi, pozna krlik tega glasu.“

(Iz „Hoje za Kristusom“)

Dve mogočni sili

V času, ko oba sovražna tabora grešita proti osnovnim človeškim pravicam, pa čeprav vsaj eden od obeh, o teh pravicah tako lepo govori; v tem času, pravim, s hrepenenjem iščemo nekoga, ki bi imel pogum, da to javno ugotovi in ki se dosledno drži večnoveljskih načel.

Z veseljem moramo ugotoviti, da taka pogumna sila na svetu obstoja in se zove papež. Njegov dnevnik „Osservatore Romano“ („Rimski opazovalec“) je upal ugotoviti, da oba bojujoča se tabora, zlasti kar se tiče vojne na morju, grešita proti zakonom, ki bi jih morala spoštovati. Pri tem samo omenimo že znano dejstvo, da največ izgub na morju niso imele vojskujoče se, ampak takozvane nevtralne države.

Tudi papež je bil tisti, ki je največ storil za mir. Že pokojni papež Pij XI. zlasti, ko je v svojem tako pretresljivem govoru na radio svoje življenje Bogu ponudil, samo da božja pravičnost odloži šibo vojne. In vojna je bila odložena, gotovo tudi na molitev častitljivega starčka iz Rima. — Sedanji papež Pij XII. si je pa celo vzel za svoje načelo „opus iustitiae pax“, delo pravičnosti je mir. Ob vsaki priliki je molil, prosil in rotil za mir: pri vzhodni slovesni maši, v pismu državnemu tajniku, ko je klical predvsem otroke, naj molijo za mir; pri javnih sprejemih novoporočencev ob sredah, ko je prevzel cerkev sv. Ivana Krstnika, v odgovoru na voščila za god, ko je govoril romarjem. Ko je 31. avgusta, to je 24 ur pred vkorakanjem nemških armad v Poljsko, prišel res zadnji trenotek, ki je odločil o usodi bodoče Evrope, je sveti Oče poklical k sebi poslanike Nemčije, Francije, Italije, Poljske in Vel. Britanije pri Sveti stolici in jim izročil sledečo brzojavko vsem vladarjem omenjenih držav: „Vatikan, 31. avg. 1939. Sv. oče noče izgubiti upanja, da bodo tekoča pogajanja prinesla pravično in mirno rešitev, katero ves svet goreče želi in za njo moli. Njegova svetost torej v imenu Boga prosi nemško in poljsko vlado, naj storita vse, da se izogneta kakršnemu koli incidentu in da se vzdržita vsega, kar bi moglo poostriiti sedanjo napetost. Vladi Anglije, Francije in Italije pa pozivlja papež, da podpreta ta njegov poziv.“

Ali niso ga poslušali. Izbruhnila je strašna vojna. Sedaj se papež z ganljivo ljubeznijo zanima za zgrabljence in ranjence ter za begunce in jim pošilja pomoč. Dne 24. decembra je imel papež svoj božični nagovor kardinalskemu zboru v katerem je objavil znanih pet točk, na katerih da mora biti zgrajen bodoči mir: 1. pravica vsakega naroda do samostojnega življenja; 2. razorožitev; 3. mednarodne naprave, ki bodo skrbale za izpolnjevanje pogodb; 4. izpolnitev upravičenih zahtev prikrajsanih narodov in držav; 5. poglobljena zvestost odgovornosti pri vladajočih.

Tolika prizadevanja so morala roditi vsaj nekaj uspeha. In res: predsednik Združenih ameriških držav, ki ni katoličan, je ponudil papežu roko za sodelavanje.

Protinapad zaveznikov

Izgleda, da začnejo zavezniki odločno delovati. To že kaže nova vlada v Franciji. Radi sistematične kršitve norveške teritorialnosti v norveških vodah, kar izvajajo nemške ladje že od začetka sovražnosti, zavezniki Francozi in Angleži več ne bodo spoštovali norveške neutralnosti. Ta sklep je še odločilnejšega pomena.

Še važnejši pa je „vrhovni vojni svet zaveznikov“, ki je zasedal v Londonu 28. marca. To zasedanje primerjajo sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem na Brennerju.

Francijo so zastopali predsednik vlade in zunanji minister Reynaud, minister za vojno mornarico Camphinchl in letalski minister Laurent Eynac. V francoskem zastopstvu so bili še francoski veleposlanik v Londonu Corbin, glavni tajnik francoskega zunanjega ministrstva Alexs Leger, vrhovni poveljnik na zahodnem bojišču general Gamelin, admiral Darlan, general Vuillemin in general Koeltz.

Veliko Britanijo pa so zastopali predsednik vlade Chamberlain, zunanji minister lord Halifax, mornariški minister Churchill, letalski minister Kingsley Wood, državni tajnik v zunanjem ministrstvu sir Alexander Cadogan, sir Cyril Nevill, sir Dudley Pound in sir Edward Ironside.

Predsednik angleške vlade Chamberlain se je zahvalil predsedniku francoske vlade Reynaudu, da ga lahko pozdravi v Angliji in da mu čestita k imenovanju za predsednika vlade.

Vrhovni vojni svet je nato proučil položaj, kakor se je razvijal po zadnjem sestanku, ki je bil v Parizu dne 3. februarja, prav tako pa je proučil tudi vse strateški položaj zavezniške vojske. Ukrenil je vse potrebno za skupen nadaljnji nastop. Proučil je vse, kar je bilo doseženo z dogovorom med Reynaudom in Simonom, ki je bil sklenjen v decembru lanskega leta in želi, da bi se to sodelovanje razširilo na vse, kar se nanaša na koristi in varnost obeh narodov. S tem v zvezi sta obe vladi sprejeli naslednjo slovesno izjavo: „Vlada francoske republike in vlada Nj. Vel. britanskega

Uspeh bi bil še večji, ko ne bi bile na delu temne sile, zlasti prostozidarji, ki imajo v Angliji in Franciji velik vpliv. Zbirajo se v nekdanjem samostanu sv. Antona v Parizu. Njihovo delo je, da Anglija in Francija tako lepo ravnata s Sovjeti, čeprav so Sovjeti krivično napadli in zasedli polovico bratske Poljske, brez vzroka navalili na Finsko, zasedli vse važne točke v finskem zalivu in so končno zavezniki Nemčije, s katero sta Anglija in Francija v vojnem stanju. — Zlasti delujejo prostozidarji še zdaj v Franciji. Ob vsaki priliki govorijo o „klerikalni nevarnosti“. Zato je bil v parlamentu odbit z dvema glasoma večine zakonski predlog poslanca Mielleta, po katerem bi naj redovniki zopet dobili mesto v državljanskem pravu. Večina je bila dobljena s pomočjo skesanega komunističnega poslanca Nicoda, ki je smel ostati v parlamentu. Treba pa je poudariti, da je

kraljestva sta se sporazumeli, da se ne bosta v tej vojni niti pogajali niti sklepali premirja in miru, razen po medsebojnem sporazumu.

Obe vladi se obvezujeta, da ne bosta obravnavali mirovni pogojev, dokler ne bosta dosegli popolnega sporazuma na temeljih, ki so potrebni, da zagotovita obema poročstvo in popolno varnost za njuni državi. Končno bosta po sklenitvi miru ukrenili vse, da bosta zavarovali kar najdalje svojo varnost in s pomočjo ostalih narodov izvedli obnovo mednarodnega reda, ki bo dal svobodo narodom, ki bo slonel na spoštovanju zakona in ki bo ohranil mir v Evropi.“

S tem v zvezi je, da je angleški zunanji minister Halifax poklical v London angleškega veleposlanika v Ankari, angleške poslanike iz Aten, Belgrada, Bukarešte in Sofije. Vsi ti diplomati morajo priti v London okoli 1. aprila.

V prvih dneh aprila bo prišel v London tudi angleški veleposlanik v Rimu sir Percy Loraine, kjer bo ostal nekaj časa.

V londonskih političnih krogih pripisujejo velik pomen sestanku angleških poslanikov iz balkanskih in jugovzhodnih evropskih držav. Smatrajo namreč, da so zavezniki s svojo nadoblastjo na morju, z veliko armado na bližnjem in daljnem vzhodu in s svojimi zvezami s Turčijo sposobni, da dajo balkanskim državam vsako stvarno zaščito proti morebitnim napadom. Poučarjajo, da Balkan predstavlja vrata najvplivnejšega prostora v sedanji vojni. Velika Britanija ne potrebuje ničesar od jugovzhodne Evrope. Njena edina želja v tem delu sveta je, da ohrani malim državam njihovo samostojnost. Odločena pa je in tudi v njeni sposobnosti je, da prepreči vsakomur sanje, da od jugovzhodne Evrope ustvari zase pot proti Bagdadu.

V pretekli svetovni vojni je bil eden glavnih ciljev zaveznikov ustvaritev neodvisne Jugoslavije. Po njihovi zmagi je bil ta cilj dosežen. V sedanji vojni pa je eden glavnih ciljev zaveznikov ohranitev neodvisne Jugoslavije. V Londonu niti malo ne dyomiijo,

Daladier zakonski predlog podpiral. Potem je bil trikrat zaporedoma zaplenjen verski tednik, ki je hotel objaviti poslanico kardinala Verdier. Tudi katoliški dnevnik „La Croix“ (križ) je ni smel priobčiti. Težave s policijo so imeli tudi nekateri duhovniki, ki so razširjali papeževo mirovno poslanico. Ponekod imajo oni otroci, ki obiskujejo redovne šole, sitnosti s podporo, katero sicer dobijo tisti, katerih očetje so mobilizirani. Prostoziidarski glasili „La Lumière“ (svetlost) in „L'Oeuvre“ (delo) nastopata proti temu, da po možnosti mašuje 30.000 duhovnikov, ki so bili mobilizirani.

Seveda je to Cerkev sovražno delo tajno, a zato tem bolj nevarno. Cerkev se ne boji resnice, zato je dovolila dostop vsem, tudi nekatoliškim učenjakom, do soban, kjer hrani zgodovinske listine. Cerkev se boji neistine, zmote, o istini pa z božjim Učenikom ponavlja, da

da bo ta skromni vojni cilj zaveznikov tudi dosežen.

Iz vsega tega lahko razumemo, zakaj je sovjetski veleposlanik v Londonu Majski, šel k angleškemu zunanjemu ministru Halifaxu navidez, da bi protestiral proti temu, da so angleške vojne ladje ustavile v Pacifiku

dva sovjetska parnika, ju odpeljale v Hongkong in tam preiskale, v resnici pa je s tem obiskom hotel kaj več zvedeti o namenih zaveznikov.

Tako tudi razumemo, da je norveška vlada upala internirati nemško podmornico, kljub nemškim protestom.

Proračun za 4 mesece sprejet

Ministrski svet je sprejel proračunske dvanajstine za april, maj, junij in julij. Proračunske dvanajstine za te mesece znašajo okrog 5 milijard din. V tem znesku so všeti tudi krediti za posle, ki so se že prenesli na banovino Hrvatsko. Ta uredba je dejansko finančni zakon v pravem pomenu besede, ker ne vsebuje nobenih drugih pooblastil razen tistih, ki se strogo nanašajo na samo izvrševanje proračuna.

V teh dvanajstinah je za Slovenijo zelo važna postavka, ki določa kredite za ustanovitev petega in šestega semestra na medicinski fakulteti v Ljubljani. V dodatkih je nadalje tudi pooblastilo, da smejo slovenske občine zadržati še nadalje trošarinske postavke za alkohol, kakor lani. Ministrstvo za kmetijstvo ima v amandementu nadalje pooblastilo za izplačilo zneska 1.800.000 dinarjev dravski banovini za državno žrebčarno v Ponovičah.

Poleg proračunskih dvanajstin za prvo četrtletje novega proračunskega leta je ministrski svet na snočni seji sprejel tudi uredbo o financiranju banovine Hrvatske, kot se uradno imenuje uredba o financiranju samostojne banovine Hrvatske. Po tej uredbi se na banovino Hrvatsko prenesejo neposredni davki, zemljarina, zgradarina, pridobnina, uslužbenški davek in davek na

rente, to se pravi, vsi davki, ki se knjižijo skupaj pri davčnih upravah. Nadalje je banovina Hrvatska dobila vse takse na tem področju ter trošarino na vino, žganje in druge alkoholne pijače.

Izvet pa je davek na poslovni promet, ki ostane še nadalje državni davek. Po uredbi o financiranju banovine Hrvatske postane sedanje finančno ravnanje v Zagrebu banovinsko. V Zagrebu se bo ustanovil poseben inšpektorat finančnega ministrstva. Vsi organi davčne uprave postanejo prav tako banovinski. Pri sami davčni upravi bo pa poseben referent za državne davke. Podrobnosti o organizaciji skupne državne službe bo predpisal na predlog finančnega ministra še ministrski svet, in sicer v sporazumu z banom Hrvatske.

Na snočni seji je ministrski svet po poročilu gradbenega ministra dr. Kreka o povodnji v naši državi odobril kredit 4 in pol milijona dinarjev za poplavljenice. Od tega zneska dobi gradbeno ministrstvo 1 milijon dinarjev za podporo vodnim drugim, notranje ministrstvo 1 milij. din za podporo poplavljenjem, kmetijski minister pa 2 in pol milijona dinarjev za nabavo semen, ker so po doslej zbranih podatkih povodnji že uničile posevke 60.000 jutrov zemlje, ki jih bo treba nanovo preorati in zasejati s korožo.

Vabilo mladini, naj se posveti letalstvu

Aeroklub „Naša krila“ je izdal oklic vsej jugoslovanski mladini, v katerem jo poziva, naj v čim večjem številu vstopi v letalsko šolo. Svoj oklic sklepa s sledečim pozivom: „Mladina, kakor je svojčas glavna moč vojske ležala v stari dobi na oklopnikih, včeraj na topovih in

v napadalnih oddelkih, leži danes v novi sili, ki se je ločila od zemlje in zaplaval v zračne prostore. Letalstvo pomeni glavno udarno moč vsake države ter je njena najzanesljivejša obramba. Ta nova sila naše dobe zahteva, kakor nekdanj oklopna konjenica, prve viteze in najboljše junake vsake države.

„nas osvobuje“. Jasno je, da podtalno delo prostozidarjev ne škoduje samo Cerkvi, ampak tudi državi. V zadnjem času je to na lastni koži občutila Španija, zato razumemo, da je 1. marca 1940. osvoboditelj Španije iz rok rdečih, general Franco podpisal zakon, ki bo zadal prostozidarstvu v Španiji smrtni udarec.

Tudi pri nas je voditelj slovenskega naroda Dr. Korošec v svoji letošnji poslanici govoril o prostozidarjih kot o enih izmed glavnih sovražnikov poleg komunistov in tujcev. Prostozidarji so se zelo branili tega očitka, znamenje, da jih je zadel v živo.

Boj med Cerkvijo in temnimi silami, ki bi hotele odvabiti ovce na svoje pašnike, bo trajal do konca časov. Vendar ima Cerkev tudi v tem oziru zagotovilo dobrega Pastirja o končni zmagi.

Mladina, domovina vas kliče: Vstopite v letalsko šolo! Razvite svoja močna, mlada krila, kakor so bili vaši očetje junaki na mrtvi straži in jo čuvali kot grudo, na kateri danes živite. Bodite tudi vi njihovi vredni nasledniki in kot vitezi našega neba ohranite svetel sij neba svoje domovine. Mladina, tvoje mesto je v zraku. Kličemo vas, da na svojih močnih krilih bdite nad svojo domovino. Stopite v letalske šole. Bodite čuvarji našega neba, sen naše mlade domovine. Vsakemu mladeniču se nudi prilika, da v kratkem času postane letalec. Ta tečaj je razpisan in objavljen po vsej državi.

Iz vojne

Na več krajih Danske so zadnji petek slišali grmenje topov, ki je prihajalo iz bližine nemškega otoka Helgolanda. Poročila pravijo, da se je morala tamkaj odigrati pomorska bitka ali pa je bil letalski napad na nemške utrdbe.

Nedela

po vüzmi druga.

Pravo je Jezus farizejom: „Jaz sam dober pastir“. Dober pastir da življenje za svoje ovce. Najemnik, ki ne pastir i ovce neso njegove, vidi vuka priti i ovce ostavi pa zbeži i vuk je pograbi i razžene. Najemnik pa zbeži, ar je najemnik i nema skrbi za ovce. Jaz sam dober pastir i poznam svoje i moje poznajo mene, kak mene pozna Oča i jaz poznam Očo; i svoje življenje dam za ovce. Še druge ovce mam, štere neso iz te ovčarnice. Tudi tiste moram pripelati i poslušale bodo moj glas i bo edna ovčarnica i eden pastir. (Jan. 10, 11—16)

Čeravno je Jezus kralj vseh kralov i gospod vseh gospodovavcev, čeravno njemu najboga-tejši i najmogočnejši ravno tak služijo, kak najsiromaškejši, se vendar on ne imenuje krala, nego pastira. Čeravno je Jezus nevinden, nesmrten krao večnosti, šteromi ide vsa slava i čast na vekov veke, čeravno Jezus kak krao večne slave i veličastva s svetov ljubenzijov i milostjov vlada i kraljuje nad vsemi narodi obširnoga sveta, se on zove pastira, ne pa krala.

Čeravno je Jezus vsemogočen krao, šteromi je nebo prestol, zemlja podnožje, angelske trume služabniki i zvezde na nebi korona; čeravno je Jezus neskončno modri Bog, ki sedi na bleščecem prestoli i preiskuje vse skrivnosti človeških src, vendar na Jezusi ne vidimo minlive slave, veličastva, ne minlive oblasti i moči, nego njegova moč i oblast se kaže v njegovi neizmernoj poniznosti i neskončnoj ljubezni do nas.

Jezus je resan naš dober pastir, ki nas neskončno ljubi.

Že njegovo rojstvo nam je jasen dokaz njegove neskončne ljubezni. On najpre, ki je večna lepota i največje veselje nebeskih duhov, se je tak ponizoval, da je na sebe prevzel podobo umrlivoga človeka. To pa iz ljubezni do nas.

Zapušto nam je svoj sveti navuk. Keliko milijonov nevernikov, poganov se je že na te njegov navuk spreobrnilo! Keliko duš pripela tudi dnesden na najboljšo pašo, v svojo sv. Cerkev! Vsako dušo, ki se na reč sv. evangelija približa njegovi ovčarnici, popela on na najboljšo pašo, v svojo sv. Cerkev.

Jezus, naš dober pastir, ne vodi samo svojih ovc na najboljšo pašo, nego tudi neumorno išče vsako svojo ovco, ki se je izgubila od njegove črede.

Pa še več. „Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce.“ To je povedal pa tudi včino. Zdignite gori svoje oči i pogledajte, što je te, šteroga podoba vidite visiti na križi? Ali je ne Jezus, dober pastir? Da, da, on je. Hodmo k njemu z največjim zavüpanjom!

Apostolsko delo

V Angliji je jako razširjeno društvo „*Apostolatus Maris*“ (apostolat na morji), ki je začelo s svojim delom v Londoni, od tu se je po razširilo po vsi Angliji i po celom sveti. Naloga tega društva je, da skrbi za verski pouk i versko življenje tistih, ki v glavnom živijo na morji ali pa dosta potujejo po morji. Društvo ma svoje podržnice v 317 morskijh pristaniščih i v 16 raznih državah. Dosegamao je melo pri svojem delu velike uspehe i zdaj šče svoj delokrog razširiti. Ustanovilo bo več podržnic i skušalo olajšati potovanje po morji tistim, ki bodo šli delovat kak misijonarje med pagane.

Okrožnica papeža Pija XII.

„Summi Pontificatus“.

Častiti bratje, če je pozaba medsebojne ljubezni, ki edina more pogasiti požar sovraštva, zglediti spore in nasprotja in tako utrditi mir, za složno sožitje narodov vir največjih nesreč, ni narodom v vsej človeški družini kakršnega koli rodu nič manj pogubna zmota, ki svetno oblast razrešuje vsakega ozira in odvisnosti od Najvišjega, iz katerega kot iz prapočela in vrhovnega gospodarja izhaja posameznik in človeška družba; in ki svetno oblast odvezuje vsake vezi na kakršen koli višji zakon, ki kot iz pravrele izhaja od Boga, dajoč ji neomejeno svobodo in prepuščajoč jo samovolji in nestalni sodbji, ki se ravna le po zahtevah in koristih posameznega primera. Ko je tako zavržena božja veljava in božja postava, si svetna oblast v neizogibni posledici prilasča vrhovne, nobenemu zakonu podvržene pravice, ki pritičejo samo Stvarniku samemu; postavi se na Njegovo mesto in povzdigne državo ali skupnost za najvišji smoter življenja, za vrhovni vidik npravnega in pravnega reda in tako odpravi vsak priziv na naravna načela ali krščansko vest.

Seveda pa si nečemo prikrivati, da se vplivi zmotnih načel k sreči ne pokažejo takoj v vsej svoji daljnosežnosti, v glavem zato ne, ker je krščanski duh, v katerem so zrastle narodi, še vedno globoko vkoreninjen v srcih, čeprav večkrat nezavedno. Kljub temu pa ne smemo pozabiti, da je vsak družabni red, ki sloni na človeških postavah, ki

črpa svoje nagibe zgolj iz zemškega in oslanja svojo moč samo na zunanja sredstva, bistveno pomanjkljiv.

Kjer so zatajili odvisnost človeškega prava od božjega, kjer se ni mogoče obrniti drugam kot na nestalna pravila zgolj zemске oblasti, kjer vlada samovolja, ki jo usmerja in omejuje le koristnost, tam čisto zanesljivo tudi človeško pravo v najodločilnejših trenutkih izgubi moralno moč in ker te ni, v takih trenutkih ni več priznana in ne more terjati žrtve.

Res je, da tudi oblast, ki sloni na takih trhljih in krhkih predstavah, v kakih ugodnih okoliščinah more kdaj doseči zunanje uspehe, da površen opazovalec strmi nad njimi; toda pride čas, ko udari neizprosni zakon in se podere vse, kar je stalo na očitnem ali prikritem prepadu med svetnim, zgolj zunanjim uspehom in notranjo silo npravi in poštenja. Ta prepad pa zazija vedno, kadar svetna oblast ne prizna ali zavrne gospodstvo vrhovnega Zakonodavca, ki je dal vladarjem oblast, pa ji je določil tudi meje.

Tudi svetna oblast je po volji Stvarnika (kakor modro uči Naš veliki prednik Leon XIII. v okrožnici „*Immortale Dei*“), da ureja družabno življenje po določilih nekega reda, ki je v splošnih načelih neizpremenljiv, da človeku v tem življenju olajšuje pot do telesne, razumske in npravnepopolnosti in da mu pomaga doseči nadnaravni namen.

(Dalje.)

Temeljito predavanje o Kat. akciji

Dr. Odar vseučiliški profesor je imel krasno predavanje o Katoliški akciji na vüzemskem zborovanju Slomškove družbe v Ljubljani 26. marca. V uvodu je podal definicijo KA ter jo označil kot „sodelovanje laikov pri apostolskem delu hierarhiije.“ Ugotovil je, da vsak čas in vsako okolje zahteva svoj način apostolskega dela. Dočim je Gregor VII. mogel nasloniti delo Cerkve na svetne vladarje in so v XIII. stoletju dajali smer berški redovi in je tudi v XVI. stoletju še pripadala pomoč Cerkev raznim redovom, pa današnji čas ni tak, da bi se delo Cerkve moglo osloniti na svetne vladarje, delo redov pa bi bilo tudi vse preneznatno. Zato Cerkev svoje delo preureja in ga nasloni tja, kjer je pomoč najbolj gotova. Kakor pa zahteva vsak čas svoj način apostolata, tako ga zahteva vsako okolje. Misijonarji dobro vedo, koliko drugače morajo poučevati preproste prirodne narode, kakor pa kulturne; tudi sicer je treba vsak pouk prilagoditi stopnji izobrazbe.

Če pa hočemo doumeti KA, moramo razumeti naš čas. Trije znaki naš čas posebno označujejo: splošno razkristjanjenje novo poganstvo in napadalno brezboštvo. — Papež v svojih okrožnicah in pismih opisuje splošno razkristjanjenje: krščanstvo so zenačili z drugimi verami, odpadli so od Kristusa, Cerkev so postavili v tostranstvo, zatajili so Boga in pozneje prišli do popolnega brezboštva. Ta vrstni red lahko opazujemo tudi pri nas. Seveda od dneva do dneva tega ne moremo opaziti. Toda, če primerjamo sedanji čas z onim pred 20 ali 30 leti, moremo do dobra spoznati razkristjanjenje, ki je nastalo tudi v našem narodu. Po velikih mestih naj bi odstranili cerkve in krščanske spomenike, pa bi ne ostalo o krščanstvu ničesar več.

Novo poganstvo, kot drugi znak naše dobe, pa je brez primere slabše kot je bilo staro-

poganstvo. Tisto ni tajilo Boga, dočim ga današnje v polnem obsegu taji in postavlja na njegovo mesto narod, raso, kri... Najstrašnejši pa je tretji znak naše dobe. Nikoli v zgodovini se ni zgodilo, da bi Boga napadali, kakor danes to delajo z največjo besnostjo in do potankosti organizirano. Če bi to razmišljali, bi morali postati črnogledi. Vendar ima sedanja doba tudi v verskem oziru svetle točke. Če prebiramo statistike cerkvenega klera, cerkvenih organizacij, pobožnosti ljudstva, askezo prav v času največje mehužnosti, zlasti pa živo evharistično življenje, moramo biti veseli. Tudi papež je tega vesel, kakor to večkrat poudarja.

Nekdaj se je mučeništvo pojavilo v posameznih primerih, danes pa kar v masah, če primerjamo Mehiko, Španijo, Rusijo in drugod. Kljub temu pa se mora Cerkev marsikje na terenu umikati. Papež Katoliške akcije, Pij XI. je videl rešitev samo v KA.

Nastane pa vprašanje? Zakaj KA? Zakaj ne zadošča kler in redovi? V boljše razumevanje je predavatelj povedal zgled: Pred nami je tovarna v vseh svojih prostranih dimenzijah, okoli ograja, pri vhodu napis: Nezaplenim vstop prepovedan! Tisoči delavcev hodijo v to tovarno cel teden, po 8 ur na dan. Med te delavce je komunizem poslal svoje apostole. Ti zastupljajo delavce-tovariše od jutra do večera, od ponedeljka do sobote. Župnik pa ima samo prižnico enkrat, kvečjemu dvakrat na teden, s katere pa vseh ne doseže, zlasti ne, ker se je v XIX. stoletju zgodil največji škandal, kakor pravi Pij XI. nekje, namreč odpad delavstva od Cerkve. Župnikovo delo napravi neuspešno komunistični agitator, ki obdeluje svojega tovariša-delavca ves teden, on pa le eno uro na teden, a še to uro doseže njegova beseda le tiste, ki pridejo k pridigi v cerkev.

MISIJSKA POROČILA

Žalostna smrt izseljenskega duhovnika Jožefa Kastelica v Argentini na gori Aconcagua, visoki 7180 metrov.

Nekaj silnega je gorska podoba Aconcague. Ta slika je na gospoda Jožefa tako silovito delovala, da ni mogel odkloniti povabila ekspedicije, ki se je prav tedaj podala na Aconcagua. V nedeljo 25. februarja ga že najdemo v Plaza de Mula 4300 m visoko. Ob 3 zjutraj je prišel tjakaj na muli v spremstvu samega vodje ekspedicije. Vso noč sta bila na potu. Mašo je imel ob 12 in so nekateri celo pristopili k sv. obhajilu. Potrebni oltar je prinesel s seboj. Vino si je pa napravil iz grozdja, ker v tisti višini bi mu vino samo zmrznilo.

Morda ga je od utrujenosti, deloma pa gotovo tudi iz spremljenega zračnega pritiska, bolela glava. Toda kaj zato. Naslednji dan je šla ekspedicija dalje na višino 5200 m, kjer je bilo postavljeno važno šotorišče. Tamkaj je že zadnja meja vsakega rastlinstva. Ne daleč od tam leži truplo Stepaniča, ki se je ponesrečil pred 16 leti. Še tjakaj je bil namenjen Kastelic, da vrže na pokojnega vsaj kapljo blagoslovljene vode.

Čim bliže je bil vrh gore, tem bolj mu je rastla želja, da jo zmaga. Hotel bi stopiti na goro, najvišjo na celini. Ta želja je postala strast in kljub zdravniškemu opozorilu, da bi višina 6000 m bila njemu nevarna, je hitel dalje. Glavna skupina je šla naprej, sestoječa iz 6 oseb. Med njimi vodja ekspedicije in žena ter Franke, ki je bil nekaj dni prej sam na vrhu, od koder je prinesel bronasto ploščo, ki so jo na vrhu gore lani pustili turisti iz Chile, ki so prvi stopili na vrh gore, kar so pa tudi drago plačali, kajti 3 so ostali gori, 2 sta pa bila hudo poškodovana, a sta se vrnila pohabljeni za vse življenje. Zalotil jih je vihar. Tisto ploščo so sedaj nesli nazaj.

Za njimi, kak dan hoda, so hodili trije, med njimi Kastelic. Tovariša, ki tudi nista imela zdravnikovega dovoljenja, sta zgubila pogum na višini 5800 m. Pot je nadaljeval Kastelic sam. S seboj je nosil jed, ki je poseben preparat iz hranilnih snovi in je tistega prav malo treba za en dan. Nosil je s seboj tudi križ, katerega je hotel postaviti na gori, da bo z vrha vladal deželi. Glavna ekspedicija je pa nesla argentinsko zastavo in Marijin kip.

Sam je prišel do višine 6800 m, kjer je bilo postavljeno zadnje šotorišče. Toda še dalje je hitel. 7. marca ga je našla družba, ki se je tedaj že vračala z gore, na višini 6950 m. Bil je močno izčrpan po mnogih neuspešnih poskusih, da premaga zadnji del, a tudi najnevarnejši kos poti na goro „smrti“.

Družba, ki je brez nezgode prišla na goro, ga je hotela pregovoriti, naj se vrne z njimi, toda on je na vsak način hotel dospeti na vrh. Računal je tudi na to, da pridejo za njim še nekateri drugi, ki jih bo rajši počakal tamkaj.

Toda prišlo je drugače. 8. in 9. marca so divjale v gori hude nevihte in zato se seveda nihče ni mogel ganiti nikamor. Tako je ostal Kastelic sam v silnem viharju v neskončni gorski samoti, kamor ne pride noben drug glas kakor hrumenje viharjev.

Kako grozne ure je mogel doživeti samotni planinec tiste ure, si pač ne moremo predstavljati, ker nikdar še ni noben Slovenec stal tako visoko na gori.

Nevihste so prinesle tudi nov sneg. Toda kljub temu so se odpravili trije najbolj junaški nazaj v goro, kamor so prispeli 14. marca. Našli so šotor in nekatere Kasteliceve reči vse križem razmetane. Tamkaj je bil cepin, rokavice in kdo ve, kaj še.

Gotovo je to, da njega niso dobili, ne živega ne mrtvega. Pa tudi križa, ki ga je hotel ponesti na goro, ni bilo najti.

Kaj se je z njim zgodilo, ne moremo reči, vodja ekspedicije je podal izjavo, da ga smatra za izgubljenega. Saj je bil on sam tudi med tremi in so ga na moč iskali, a vse zaman. Ko bi bil raz goro kak drug izhoda, bi še bilo kaj upanja. Toda tega ni.

Podnebne razmere na Aconcagui so sedaj skrajno nevarne, vendar pa se še vedno ukvarjajo z mislijo, da bi še enkrat spravili skupaj ekspedicijo, ki bi šla ponesrečenca iskat.

Gotovo je znano le to, da so ga živega zadnjikrat videli 7. marca in bi bil velik čudež, če bi v tistem mrazu in viharju in še slabo oblečen vzdržal toliko dni. — Vprav na veliko noč letos je 8 let, ko je prvič zbral Slovence k službi božji.

Jože Kastelic, brat jeseniškega župnika, duh. svetnika g. Antona Kastelica, se je rodil 23. dec. 1898 v Šmihelu pri Žužemberku, v mašnika je bil posvečen 29. junija 1922. Nekaj časa je bil kaplan na Koroški Beli, potem župni upravitelj pri Sv. Križu nad Jesenicami in zatem kaplan na Jesenicah. Z Jesenic se je šel žrtvovati leta 1928 za slovenske izseljence v Francijo, od tam pa v istem svojstvu v Argentino. Molimo zanj! Janez Hladnik.

Pa je zopet drugo vprašanje: Zakaj ne vrše apostolskega dela društva, katoliška društva, ki so prav zato ustanovljena, da služijo tudi delavstvu v pouk, zabavo in nadaljno izobrazbo? Zato ne, ker so društva ustanovljena zato, da zbirajo članstvo po delu, dočim se naše delavstvo izgublja med delom in ne po delu. Torej naša društva ne zmorejo s svojim delom priti v okom delu komunističnih agitatorjev in zavajalcev.

Torej: tako res ne more več dalje! In ne sme! Ne gre le za vero poedinca, ampak nas vseh. Dovolj je že, če v nas zbudimo to misel: Tako ne sme dalje. Glavna naša krivda pa je, da smo pasivni. Bojimo se zameriti. Vendar je resnica le ena in boj zanjo edin.

Druga misel pa je: Vsi in vsak posamezen je dolžan delati v smislu KA. Dobro primeru je dal predavatelj z vojskovanjem. Nekdaj so najemali vojake za vojsko; potem je bilo delno

obvezno novačenje; zatem obvezno za vsakega, ki kakor koli zmore pomagati v vojski ali v zaledju. Danes pa se vojska ne vrši le na fronti, ampak je vsaka totalitarna. Če pa hočemo v totalitarni vojni zmagati, moramo iti vsi kot celoten narod v vojsko.

Pokazal pa je tudi še, kako je KA v vsakem času imela drugačno porušanje. Pij IX. je dal katoličanom ukaz: Delajte! — To je bila tedaj KA. Leon XIII. je dal parolo za organizirano delo in so ob njegovem času kat. organizacije vršile dela KA. Pij X. je vse delo združeval z neposredno povezanostjo z Bogom v sv. Evharistiji. Benedikt XV. je odinil politiko in socialno delo in so veljala takrat za KA le verska in kulturna društva. Pij XI. pa je potožil: Danes se vse organizira, le apostolsko delo ne. Pod njegovim navodilom pa se je tudi apostolat organiziral v KA, ki jo danes poznamo kot organizirano apostolsko delo pod cerkvenim nadzorstvom.

To sta tudi dva najbolj značilna znaka: organiziran apostolat in cerkveno nadzorstvo, dasi je vodstvo laično. Zato pa je treba posebne vzgoje in kvalitativnega izbora poedincev. Vsak stan pa ima svoje posebnosti; zato je tudi pripravna za delo KA v vsakem stanu drugačno.

Tabor Zveze poljedelskih delavcev v Soboti

Na občnem zboru centrale Zveze poljedelskih delavcev v Soboti je bilo sklenjeno, da se bo v nedeljo, dne 21. aprila t. l. vršil veliki delavsko-kmečki tabor v Soboti.

Spored:

Ob 9. uri služba božja za tiste, kateri se iste doma ne bodo mogli udeležiti.

Ob pol 10. uri zbiranje v Cerkveni ulici in nato sprevod skozi mesto na stadion športnega kluba "Mura".

Ob pol 11. uri začetek zborovanja na stadionu, kjer bodo govorili zastopniki Zveze polj. delavcev in Kmečke zveze iz Ljubljane.

Ob pol 12. uri začetek igre Davorina Petančiča: „Slovenskega kmeta povest“ pod vodstvom g. prof. Potokarja. Nastopilo bo okrog 120 igralcev.

Zborovanje bo zelo poučno in igra nad vse zanimiva za vsakega, posebno pa za slovenskega polj. delavca in kmeta.

V Prekmurju smo imeli pri liko prisostvovati že mnogim taborom in zborovanjem, toda takega tabora, kakor bo sedanj, še ni bilo v naši krajini in ga mogoče tudi kmalu ne bo. Na taboru se bomo srečali z 10 tisoči brati delavci in kmeti onstran Mure iz prelepe zelene Štajerske in Kranjske, kakor tudi iz bližnjega Medjimurja.

Zakaj naš tabor skupaj s Kmečko zvezo? Naš sezonski poljedelski delavec je kmečki sin in kmečka hčerka, njegov

dom je kmečki, družina kmečka in vsled tega sta naš sezonski delavec in kmet neločljiva; z ozirom na to niso ločljive tudi njune organizacije: Zveza polj. delavcev in Kmečka zveza. Naj torej ne bo hiše v Prekmurju, ki ne bi poslala vsaj 2-3 člane iz svoje družine na ta delavsko-kmečki tabor.

Dragi slovenski delavci in kmetje! Pridite na ta tabor polnoštevilno, da skupno z našimi brati manifestiramo našo moč in slog. Tabor se bo vršil v prestolnici naše ožje domovine v M. Soboti in vsled tega moramo ta dan pokazati svetu, da nas je mnogo in da smo zavedni. Vse člane delavske organizacije, kakor tudi vse člane Kmečke zveze prosimo, da poagitirajo za čim večjo udeležbo na taboru. Vsi udeleženci tabora pa bodite napram gostom, ki bodo prišli od daleč prijazni in uslužni ter na razpolago z informacijami. Zdaj bo prilika, da pokažemo svojo dušo in bratsko ljubezen napram nam dragim Slovincem, ki pridejo ta dan v našo metropolo.

Spored sprevoda, sodelovanje godb in spored posebnih vlakov, ki bodo vozili jutraj in zvečer, bomo objavili v prihodnji številki.

Iz pisarne Zveze polj. delavcev v M. Soboti.

Glasi iz Slov. Krajine

Sobota. Zadnjo nedeljo smo spremili k večnemu počitku živinozdravnika g. Nemeša. Njegova prerana smrt je pretresla ne samo njegovo družino, nego tudi mnoge prijatelje in znanke, ki jih je pokojni imel po celi Slovenski Krajini. To nam je tudi dokazal njegov pogreb. Naj počiva v miru!

Lendava. Preteklo soboto je na našo postajo privozil tudi salonski voz. Upajmo, da zdaj vlak ne bo več imel zamude, ali vsaj tako velike ne. — Okrožni urad iz Ljubljane je imel zadnjo nedeljo zdravstveno predavanje s skioptičnimi slikami v Hotelu Krona. Ljudi je predavanje zelo zanimalo, samo želeli bi, da bi se drugič vršilo ob 11. uri dopoldne, ne pa ob 10. uri, radi službe božje.

Kobilje. V zadnji Novinaj smo čeli, da je naš rojak vlč. g. Kisilak Koloman bio 9. marca v Rimi posvečen za duhovnika. Istina, velika boža milost i sreča je to za celo našo mlado ekspoziuro. Šče vekša sreča pa je za nas, da so naš gospod novomešnik že doma. Tak po tihom so se samo domo postavili. V nedelo pred večernicami smo njim napravili sprejem pred cerkvijo. Pozdravili so jih zastopniki občine, šole, društev i šolska deca, na to pa šče v cerkvi naš gospod duhovnik. G. novomešnik so nam podelili svoj blagoslov i opravili prve slovesne večernice med nami. To nedelo pa bodo darovali v naši cerkvi novo sv. mešo. — Na vüzemski ponedek je naš FO priredil v tükajšnji šoli akademijo z obširnimi sporedom i igro „Če sta dva“. Ob toj priliki je položilo 14 mladcev svojo obilbo Bogi i domovini, šterim iz srca čestitamo i njim želemo z iskrenov prošnjov, da zaoblubo držijo.

Hotiza. Pri nas škropijo drevje proti kaparju San José; delujeta dve motorki in ena nahrbtna škropilnica. Ako se takoj v začetku ne prepreči razširitev tega zajedavca, potem bo v par letih uničena naša izvozna in sadna trgovina. — Zato je dolžnost vsakega sadjarja, da gre oblasti na roko in se točno ravna po danih navodilih.

Pogled po državi

Predsednik vlade odlikovan z nemškim redom. Nemški poslanik v Beogradu je izročil predsedniku vlade Cvetkoviču red nemškega orla I. stopnje, ki ga je z njim odlikoval kancler Hitler.

Beograd. Nova uredba za tehniške fakultete: Kot osmi predmet se bo predavala „teorija in graditev motornih vozil.“ — Pri socialnem ministru je bilo slovensko zastopstvo za naše socialno-politične zadeve. — Imenovani so 3 novi senatorji: Dr. Georg Grassl, bivši senator in dr. Friedrich Popp, evangelijski škof, kot zastopnika nemške manjšine, dr. Imre Varady pa kot zastopnik madžarske. — Podpisana je bila uredba o hmelju. Odzaj naprej brez dovoljenja nihče več ne bo smel saditi hmelja. To je bita stara zahteva hmeljarjev, kateri so se pritoževali, da so jim novo nastali hmeljarji po drugih krajih kvarili cene in sloves savinjskega hmelja. — Vršila se je važna seja vodstva JRZ za drinsko banovino. Govorilo se je o sodelovanju Srbov in muslimanov v Bosni. — Ministerski svet je na predlog ministra za zgradbe dr. Kreka predpisal uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o državnem in banovinskem cestnem fondu.

Celje. Novo 3 nadstropno palačo je tu zgradil Pokojninski zavod iz Ljubljane. Stavba je veljala 3 milijone in pol Din.

Kapca. To nedeljo se vrši ob 10. uri v šoli občni zbor selekcijskega društva Lakoš-Kapca.

Razpis. Krajevna protituberkulozna liga v M. Soboti razpisuje službo zaščitne sestre. Mesečna plača 1000 din. Prosilca mora imeti predpisano kvalifikacijo za zaščitne sestre. Prošnje je vložiti do 15. apr. 1940. — Preds. lige, sreski načelnik: Dr. Bratina, s. r.

Beltinci. Zelo slovesno smo obhajali letos vüzemske svetke. V prvotni vrsti spada predvsem petje, drugo pa red. Red je bil letos na veliko soboto takši, da je resan hvale vredno. Zahvala ide pač g. kaplani Gomboci, šteri so tak lepi red vpelali v našoj fari. Pa tudi naši vrli pevci so se istinsko potrudili i svoje znanje pokazali že na cvetno nedelo i na veliki petek s „Pasijonom“, šteroga so odlično zaspevali. Dosta večerov so naši pesmari žrtvovali za Božo čast i resan so se tudi v pokazali na Vüzem. Vsa čast ide g. kantori Šprageri, ki obhaja letos med nami 20 let svoje kantorske službe i pa našim pevcom. Le naprej tak, vse za Božo čast. — Beltinski farnik.

STAROSLOVENSKE MOLITVENE KNIGE se ponovno dobijo za 30 dinarov v knigarni pri Zver Ivani v Soboti.

Nesreča našega rojaka v tujini. Naš rojak Červek Kalman, plač. natakari v hoteli „Imperial“ v Beči, se je vozo z avtomobilom na obisk k svoji prijatelji i kda se je ponoči vozo domo, je vküper vdaro z drugim avtomobilom. Vdarec je bio tak jak, da sta se obadva avtomobila vüzgala, Červek K. si je zlomo levo roko i je poškodüvani po teli, drugi šofer je bio na mestu mrtev, dve osebi pa sta težko ranjenivi. Vsi so v bolnici. Zrok nesreče ešče ne ugotovleni.

Naši v Ameriki. V Bethlehemi se je ponesrečo mladi slovenski mesar Frank Kranjec. Pri rezanju mesa se je tak nesrečno smekno v nogo, da so ga morali odpelati v Easton Hospital, kde je bio več dni v dobri zdravniškoj oskrbi. Rana se dobro celi i v kratkom bo lahko znova nadalüvao svoje delo.

Hrvatska ima svojo finančno samostojnost. Ob tej priliki „Hrvatski dnevnik“ naglašja, da je plačevanje davkov zdaj domovinska dolžnost.

V Varaždinu bo odprta rudarska šola. Pristojne oblasti so pregledale novo stavbo rudarske šole v Varaždinu, ki je bila 31. marca blagoslovljena. 1. aprila se je pričel na šoli že reden pouk. Za šolo se je prijavilo 60 kandidatov, ki bodo morali polagati sprejemni izpit. Pripuščenih bo samo 25 kandidatov. Šola bo imela svojega ravnatelja in nekaj profesorjev, nekatere predmete pa bodo poučevali tudi profesorji varaždinske realne gimnazije.

ZANIMIVOSTI

Zgodnji Vüzem. Letos je bil Vüzem en najbolj zgodnjih 20. stoletja. Šele leta 2008, torej čez 68 let, bo Vüzem tudi zgodaj. Še bolj zgodaj je bil Vüzem leta 1913, in sicer 23. marca, kar bo tudi leta 2008. Najbolj zgodnji Vüzem, kar je sploh mogoče, je 22. marca, in so ga imeli l. 1818 in potem ves čas ne in ga bodo spet imeli l. 2285. Da je dne 24. marca Vüzem, kakor letos, se pa še manjkart pripeti kot da je 22. ali 23. marca. Zadnjikrat je bil 24. marca Vüzem leta 1799 in bo spet leta 2393. Če je Vüzem kdaj tako zgodaj, je potem čez tri leta tako pozno, kot je sploh mogoče; in to bo l. 1943, in sicer 25. aprila.

„Ciganska kraljica“ Kata Nikolič umrla, stara 202 leti. V Bregani je v ciganskem šoturu umrla v starosti 102 leti „ciganska kraljica“ Kata Nikolič. Starka, ki je zadnji čas tehtala samo 30 kilogramov, zapušča 7 otrok, 55 vnukov, 227 pravnukov in 22 prapravnukov torej skupaj nad 300 potomcev. Kata Nikolič, ki je kot ciganka živela, ni bila rojena ciganka. Bila je nezakonska hči neke premožne Slovenke, ki je svojega otroka skrivaj rodila in ga izročila kmalu po rojstvu neki ciganki, ki je obenem dobila tudi 100 kron. Ciganka je otroka vzgojila kakor lastnega. Ko je bila Kata 15 let stara, se je poročila s sinom svoje krušne matere in je poslej z njim delila vesele in žalostne dni ciganskega življenja. Njen mož je bil pozneje izvoljen za „ciganskega kralja“ in zato je tudi njej ostal do njene visoke starosti naslov „ciganska kraljica“. Zadnja leta je bolehal in si je želela smrt. „Ne vem, zakaj je name smrt pozabila“, je dejala „saj vse svoje življenje nisem nikdar storila nič krivičnega“. In govorila je resnico. Medtem ko so številni člani ciganske družine, s katero jo je usoda povezala, živeli od tatvin, se je Kata vedno preživljala s poštenim delom.

„Oče brezžičnega brzjava“, profesor Edvard Branly je umrl v Parizu, star 93 let. Iznalščatelj radijski konduktor. Njegovo iznajdbo je izpopolnil slavni italijanski znanstvenik Marconi, nakar smo dobili sedanji radioaparati. — Branly je bil možat, praktičen katoličan, ki je vedno odkrito in neustrašno kazal versko prepričanje. Bil je med drugim član papeške akademije znanosti in profesor na katoliški univerzi v Parizu. V smrtno nevarni bolezni je z veliko pobožnostjo prejel sveto popotnico. Francoska vlada je sklenila, da velikemu možu priredi državni pogreb. Pogrebni obredi so bili v baziliki Notre Dame.

Oglas!

Cigan Jožef v Črensovcih „Marof“ bo dne 14. t. m. to je v nedeljo popoldne ob 13. uri odaval staro travo in otavo na travniku okrog hiše in tudi gospodarsko orodje.

Vojna in politika

Molotov, sovjetski zunanji komisar, je v svojem govoru ob priliki vrhovnega sveta Zveze sovjetskih republik, zelo ostro napadel Anglijo in Francijo.

Med Sovjetijo in Iranom je sklenjena nova trgovinska pogodba.

Italija. Tajnik fašistične stranke je odstavil 30 tajnikov fašističnih zvez ter na njihova mesta imenoval nove osebe.

Nemško gospodarsko zastopstvo je odšlo v Ameriko čez Vladivostok in Tihi ocean.

Novo nemško zračno orožje. Strokovnjaki angleške vojne mornarice preiskujejo novo nemško orožje, ki se imenuje zračni torped. Nemško letalo je vrglo ta torped 6 km južno od Bringtona. Torpedo je dolg 4 m, ima obliko smotke in je pobarvan z rumeno-plavo barvo. Na njem je naslikan angleški ministrski predsednik Chamberlain z dežnikom v roki. Ako zadene torpedo cilj na suhem, deluje kot bomba, če pa pade v morje, je nevaren ladjam kot mina.

Besedica „jaz“ na jeziku državljanov. Nekemu dijaku iz Newyorka se je ljubilo, da je sešel, kolikokrat imajo moderni državni besedico „jaz“ v svojih govorih na jeziku. Za to je v poslednjih petih letih preštudiral govore, ki so jih imeli Hitler, Mussolini, Roosevelt, Daladier in Chamberlain ter je dognal: Hitler reče za vsako svojo 54. besedo „jaz“. Mussolini jo izreče za vsako 83. besedo. Roosevelt se oglasi z „jazom“ za vsako 100. besedo. Najbolj skromna sta Daladier in Chamberlain. Medtem ko Daladier vplete za vsako 234. besedo še besedico „jaz“, pa Chamberlain izgovarja to besedico še najmanjkrat — in sicer za vsako 250 besedo.

Zvonove bodo rekvirirali. Službeni list vlade v Nemčiji je objavil naredbo maršala Göringa o ustvarjenju potrebnih rezerv (zalag) kovin, ki služijo v voja-

ške svrhe. V tej uredbi se tudi predpisuje, da se morajo prijaviti in oddati vsi zvonovi iz brona.

Nova nemška „Bela knjiga“, ki je izšla za ameriško javnost, obdoljuje ameriško diplomacijo, da je na Poljskem skupno s Francozi in Angleži rovarila za vojno proti Nemčiji. Predsednik Združenih držav Roosevelt je opozoril javno mnenje, naj previdno sprejema objavo listin v Berlinu. Zunanji minister Cordell Hull pa je odločno zanikal vse tisto, kar se nanaša na ameriške osebnosti v teh listinah. Nizozemsko časopisje sklepa, da je nemška vlada prvotno računala resno za dejstvom, da bodo Združene države Severne Amerike podprle njeno prizadevanje za mir, toda sedaj, odkar je bil v Evropi državni podtajnik Sumner Welles, je to upanje popolnoma splahnelo. V Nemčiji delajo za to krivega Roosevelta samega. Nič bi Nemčiji ne bilo bolj neprijetno, pravijo nizozemski časopisi, kakor če bi bil Roosevelt v tretjič izvoljen za predsednika Združenih držav Severne Amerike. Zato so se odločili, da objavijo v obliki „Bele knjige“ celo vrsto diplomatskih listin, ki naj vplivajo na ameriško javnost proti Rooseveltu. Po mnenju nizozemskih listov je nemška „Bela knjiga“ propagandnega značaja in bo v Ameriki dosegla nasproten uspeh od tega, kot so ga ji namenili v Nemčiji, kajti Rooseveltov položaj bo še bolj utrdila, ker ameriško javno mnenje nič bolj ne zamerja, kakor tuje vmešavanje v njihovo notranje politično življenje.

Francoski redovniki na bojišču. Vodstvo zveze bivših bojevnikov-redovnikov je nedavno izdalo izčrpno statistiko o stanju zdaj vpoklicanih redovnikov v Franciji. Zveza šteje 6720 vpoklicanih redovnikov. Od teh je: 1038 šolskih bratov; 781 jezuitov; 342 dominikancev; 310 frančiškanov; 306 kapucinov in 232 benediktincev. Vsega skupaj ima 61 redov in kongregacij svoje člane na bojišču.

